

FRANCISCI PHILELFI ORATIO V

Francisfi Philelfi Oratio habita Mediolani in principio studij. V

Galeati⁹ Ma-
ria dux
Italia

Dares
Entellus
Annibal
Fabius

Tanq̃ eloquentia & illustrium disciplinarum studia ad tria-
rios sint redacta: reuocat miles emeritus post qui n̄tum &
uigesimalum annum in aciem docendi: & ne is quidem inui-
tus: cum intelligat huiusmodi benignitatis munere ferem facturū
excellētissimo suo principi **G**aleacio **M**ariae: non gratam solū ue-
rum etiam pericundā: **S**i ita instituerit florētissimae huius reip. iu-
uentutem: ut & dicendo & iudicando iure possit cum uniuersa Ita-
lia de gloria contendere. **N**ō igit̃ cuiq̃ obscurum esse debet uiri cla-
rissimi & quod sit nostri sapientissimi principis cōsiliū: & quod itē
meum institutum. **C**eterū ea mihi molestia: quod nō eadem uis:
ac uigor tueretur: atq̃ corroborat corporis huius instrumenta: quo
ingenium ipsum meū intelligentiaq̃ muniē ac pollet. **V**bi eū pri-
stinus ille uocis uel sonorus cōcentus uel tēpestiua contentior **V**bi
firmitudo laterum: **V**bi linguae in omnē motū uel celeritas uel fa-
cilitas: **H**aec omnia sunt una cū aetate magna ex parte facta debi-
liora. **A**t uoluntas certe bene p̄merendi eadem est: quae prius &
sapiendi studium longe uahemētius. **A**nimus uero tū infractus:
tum nulli neq̃ ignauia neq̃ desidia seruiens. **N**ec **D**areti cedebat
Entellus. nec **A**nnibali **F**abius: & bos quo lassior est: eo magis ca-
uet: & firmioribus nitit̃. **E**nim uero quanto pulchrius est didicisse
q̃ discere: tanto animus senis q̃ animus iuuenilis plus & uiget
& sapit. **Q**uo fit: ut & consulendo & instituēdo senilis grauitas ue-
nerationi habenda sit semper: perinde atq̃ iuuentutis & dux & gu-
bernatrix. **Q**uibus ipse ductus rationib⁹: nō sum ueritus tertium
iam & septuagesimū agens aetatis annum: docendi arma resume-
re: & tanq̃ **N**eoptolemus quidē in aciem descendere aduersus ia-
cula sagittasq̃ ignorantiae & inscitiae: breui futurū sperans: ut gra-
tificando humanissimo nostro principi: & uberrimos & honori-
ficos fructus his omnibus pariam: qui secum doctioris: tum etiā
melioris mea industria reddi nō detrectauerint. **Q**uare qui mode-
stissimi adolescentes in hunc locū discendi studio cōuenistis: ad au-
diendum animos parate. **V**os aut̃ ceteri uiri grauissimi qui nō ut
aliquid discatis: sed uel iudicādi uel mei honorādi gratia hic adestis:
Si aequo animo ac placide tuleritis quae a me paucis differuntur:
permagnas sim profecto uobis & immortalis gratias habiturus.
Nunc uero nescimus dicendi prolixiores q̃ uel personarum digni-
tas uel temporis breuitas patiē: ad eorum declarationē nostra oīs

AD SIXTVM PAPAM ORATIO VI

se cōuertat oratio: quæ in **P**oliticoꝝ libris ab **A**ristotele eruditissi-
mo eloquentissimoqꝫ philosopho tractata diuinitus atqꝫ perscri-
pta sunt.

Frācis̃ci **P**hilel̃si **O**ratio gratiarū actiua ad **S**ixtum quar-
tum **P**ontificem maximum. VI

Quam mihi profecto mirificam animi læticiam affert cōcu-
pita diu atqꝫ exoptata sanctitatis tuæ præsentia pater bea-
tissime: hanc nō mediocriter offendit importuna hæc uo-
cis rauitas: quā partim itineris difficultas: partim asperitas hye-
mis intulit homini senī: utpote iā agēti septimū atqꝫ septuagesimū
ætatis annū. **Q**ua quidem incommoditate fit: ut quo ut me opor-
tuisset in agendis tibi gratijs ornatu dicendi pro tāta tua in me be-
nificencia: qua sum accersitus in hoc domiciliū orbis terræ: quo re-
liquū uitæ meæ exerceam in laudem omnipotētis dei ac tuæ beati-
tudinis: eo in præsentia cogar abstinere. **S**ed recreat me: ac bono
animo esse iubet singularis tua summaqꝫ sapiētia: qui nihil teme-
re: nihil incōsulto: sed omnia potius p̃ ratione & recto animi iudi-
cio metiaris: cōsyderes: modereris. **Q**uo factum iri existimo: ut eū
etiā imiteris: cui⁹ expressum quoddā & uiuū es simulachrū: ei⁹
demqꝫ uices in terris sanctissime atqꝫ innocentissime repræsentas.
Ut em̃ ille seipsum donās sola beneficencia: cuius partes secundū
Ambrosium: beniuolētia liberalitasqꝫ sūt: redemit uniuersum hu-
manū genus quod perierat: ita etiā tu pater beatissime p̃ charita-
te diuinitus tibi ingenita ac benignitate pontificali: cū me mihi re-
stitues: tum uocem illā pristinā ac sonoram efficies etiā clariorem.
Pro aut̃ tali tantoqꝫ beneficio: quas tibi tandem gratias sim actu-
rus: **E**as certe quibus tibi sapientissimo reipublicæ christianæ an-
tistiti gratias offerri nihil queat. **A**t quas deniqꝫ **A**lacrē atqꝫ sin-
caram animi gratitudinē: **Q**uæ una uirtus q̃ sit pulchra quātiqꝫ
faciunda: uel eo probat̃ argumento: quod primus ille angelus im-
pietatis filius sola ingratitude corruit præceps ex illa cælesti sub-
limitate in tenebras sempiternas. **N**ā si gratus esse uoluisset: si ac-
cepti memor beneficij: neqꝫ inuidisset creatori suo: nec in diram il-
lam sceleratamqꝫ superbiam exarsisset. **M**ea uero animi gratitudo ea
futura sit: ut tuum diuinū nomē quod sua natura splendidissimū
est: splendore etiā orationis tam græcæ q̃ latinæ eodemqꝫ & carmi-
ne & oratione soluta: id quod alius ex hominibus nostris præstare
nemo potest: quantū uel anniti ingenio: uel doctrina efficere dili-
gentiaqꝫ potero: transfundam in omnē posteritatē: & ita transfun-

Angelus

Superbia